

بسمه تعالی

راهنمای رفع سوءاثر از سوابق چکهای برگشتی اشخاص

بر اساس بخشنامه‌های بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران کلیه امور مربوط به رفع سوءاثر از چکهای برگشتی اشخاص از طریق شعب و واحدهای تابعه بانکها در صورت تأمین موجودی و پاس نمودن چک، ارائه لاشه چک به شعبه، ارائه رضایتنامه محضری ذی‌نفع چک به شعبه، واریز مبلغ چک به حساب جاری و مسدود کردن آن به مدت دو سال و مشمول شدن نسبت به بخشنامه طب/۹۹۹ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۱ در خصوص مرور زمان به صورت ذیل امکان‌پذیر می‌باشد:

۱- **تأمین موجودی:** صاحب حساب جاری مبلغ مندرج در متن چک برگشت شده را به حساب جاری خود واریز نموده و پس از دریافت مبلغ چک توسط ذی‌نفع چک، بانک نسبت به رفع سوءاثر از آن بر اساس صورتحساب مشتری اقدام لازم را می‌نماید (بخشنامه طب/۲۶۶۶ مورخ ۱۳۷۸/۸/۸).

۲- **ارائه لاشه چک به شعبه:** صاحب حساب جاری یا وکیل قانونی وی پس از اخذ لاشه چک از ذی‌نفع، جهت رفع سوءاثر آن را به شعبه ارائه می‌نماید (بخشنامه طب/۲۶۶۶ مورخ ۱۳۷۸/۸/۸).

۳- **ارائه رضایتنامه محضری ذی‌نفع چک به شعبه:** صاحب حساب جاری مبلغ چک را به ذی‌نفع پرداخت نموده، اما لاشه چک (به دلایل مختلف از جمله مفقود شدن، به سرقت رفتن، سوختن و ...) به شعبه تحویل نمی‌شود. در این هنگام ذی‌نفع چک با حضور در دفترخانه اسناد رسمی نسبت به چک موردنظر رضایت خود را اعلام نموده و صاحب حساب جاری با ارائه رضایتنامه ممهور به مهر دفترخانه به بانک، درخواست رفع سوءاثر از چک موردنظر را می‌نماید (بخشنامه طب/۲۶۶۶ مورخ ۱۳۷۸/۸/۸).

۴- **واریز مبلغ چک به حساب جاری و مسدود نمودن آن به مدت ۲ سال:** چنانچه دسترسی به ذینفع چک امکان‌پذیر نبوده و صادرکننده چک قادر به ارائه لاشه چک و یا رضایتنامه محضری ذی‌نفع به بانک نباشد، مشتری می‌تواند معادل وجه چک و یا چکهای برگشتی را به حساب جاری خود واریز و از شعبه کتباً درخواست نماید که مبلغ یا مبالغ واریزی به حساب جهت پرداخت چک یا چکهای برگشتی نزد شعبه مسدود و تا تعیین تکلیف قطعی چک و یا حداکثر به مدت ۲۴ ماه قابل برداشت

نباشد، این امر در صورتی است که حساب جاری مشتری نزد شعبه مفتوح و توسط مراجع قضایی مسدود نشده باشد (بخشنامه شماره طب/۳۵۰۰/مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۷).

۵- مشمول شدن نسبت به بخشنامه طب/۹۹۹:

به منظور مساعدت به مشتریان بانکها بخشنامه های طب/۹۹۹ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۱، طب/۲۳۰۰/مورخ ۱۳۸۴/۱۱/۲۶ و طب/۱۲۶۰/مورخ ۱۳۸۵/۹/۲۲ به بانکها ابلاغ شد. براساس بخشنامه های مزبور این امکان برای اشخاص حقیقی و حقوقی فراهم شد تا بدون ارائه مدارک مثبت و فقط بر مبنای مانده تعداد چکهای برگشتی و با مرور زمان در صورت مشمول بودن نسبت به بخشنامه از خدمات بانکی نظیر افتتاح حساب جاری جدید و دریافت دسته چک جدید بهره مند شوند.

اهم مفاد بخشنامه طب/۹۹۹ مورخ ۱۳۸۲/۳/۱۱ در خصوص مدت نگهداری سوابق چکهای برگشتی در بانک اطلاعاتی این اداره به شرح ذیل می باشد:

مدت نگهداری سوابق در بانک اطلاعاتی	افراد دارای سابقه چک برگشتی
۶ ماه	۱ فقره
یک سال	۲ فقره
دو سال	۳ فقره
سه سال	۴ الی ۱۲ فقره
چهار سال	۱۳ الی ۲۰ فقره
هشت سال	۲۱ الی ۵۰ فقره
ده سال	۵۱ الی ۱۰۰ فقره
۱۵ سال	۱۰۱ فقره و بیشتر

لازم به ذکر است جهت آگاهی مشتریان از سوابق چکهای برگشتی موجود خود در بانک اطلاعاتی این بانک و چگونگی رفع سوء اثر از سوابق چکهای مذکور، کلیه شعب بانکها بر طبق بخشنامه های بانک مرکزی (بخشنامه طب/۲۵۱۰/مورخ ۱۳۸۳/۱۲/۲۴ و طب/۲۰۳/مورخ ۱۳۸۴/۲/۱۴) موظف به ارائه پرینت صورت کامل تعداد و مشخصات چکهای برگشتی (در کلیه بانکهای کشور) جهت اطلاع به دارنده سوابق مذکور شدند.

توضیح ۱: زمانهای توقف یاد شده در جدول فوق از تاریخ آخرین چک، مورد محاسبه قرار می گیرد.

توضیح ۲: بانکها در مورد افرادی که مشمول شرط حذف سوابق از بانک اطلاعاتی به شرح جدول فوق بوده لیکن تاکنون به دلیل تشابه مشخصات شناسنامه ای از سوابق مذکور رفع

سوء اثر نشده باشد می توانند نسبت به رفع سوء اثر از چکهای برگشتی موجود در پرینت سوابق وی که مربوط به سایر شعب همان بانک و یا بانکهای دیگر می باشد نیز اقدام نمایند (بخشنامه شماره طب/۱۲۶۰ مورخ ۱۳۸۵/۹/۲۲).

یادآوری می شود شعب بانکها موظفند گواهینامه های عدم پرداخت چک صادر شده را مدت ۱۰ روز در شعبه نگهداری نمایند و در صورتی که صاحبان حسابهای جاری دارای چک برگشتی ظرف مدت ۱۰ روز از تاریخ صدور گواهینامه عدم پرداخت، حُسن نیت خود را با تأمین وجه چک برگشت شده در بانک و یا ارائه رضایتنامه دارنده چک مزبور اثبات نمایند از ارسال اطلاعات مربوط به چکهای برگشتی به بانک مرکزی خودداری نمایند. /ح